

PROGRAM PRIORYTETOWY

Tytuł programu: Czyste Powietrze

1. Cel programu

Poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery z istniejących jednorodzinnych budynków mieszkalnych lub uniknięcie emisji zanieczyszczeń powietrza, pochodzących z nowo budowanych jednorodzinnych budynków mieszkalnych.

Przez jednorodzinny budynek mieszkalny, zgodnie z Ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2018 r. poz. 1202, z późn. zm.), należy rozumieć budynek wolnostojący albo budynek w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym dopuszcza się wydzielenie nie więcej niż dwóch lokali mieszkalnych albo jednego lokalu mieszkalnego i lokalu użytkowego o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku.

Przez budynek istniejący należy rozumieć budynek oddany do użytkowania.

Przez budynek nowo budowany należy rozumieć budynek, który nie został przekazany lub zgłoszony do użytkowania do dnia złożenia wniosku o dofinansowanie, pod warunkiem, że zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane uzyskano zgodę na rozpoczęcie budowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego.

2. Wskaźnik osiągnięcia celu Programu

Stopień realizacji celu Programu priorytetowego Czyste powietrze, zwanego dalej „Programem”, mierzony jest za pomocą następujących wskaźników osiągnięcia celu pn.

- 1) Liczba budynków mieszkalnych o poprawionej efektywności energetycznej;
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 3 050 000 sztuk;
- 2) Liczba wymienionych nieefektywnych źródeł ciepła (kotłów starej generacji) na niskoemisyjne w budynkach istniejących;
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 3 000 000 sztuk;
- 3) Liczba zamontowanych niskoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach nowo budowanych
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 50 000 sztuk;
- 4) Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej zainstalowanych ogniw fotowoltaicznych;
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej - 3 000 MWe;
- 5) Ograniczenie zużycia energii końcowej;
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 21 800 000 MWh/rok;
- 6) Ograniczenie emisji SO₂;
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 270 000 Mg/rok;
- 7) Ograniczenie emisji pyłów o średnicy mniejszej niż 10 mikrometrów (PM10);
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 68 400 Mg/rok;
- 8) Ograniczenie emisji pyłów o średnicy mniejszej niż 2,5 mikrometra (PM2,5);
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 61 100 Mg/rok;
- 9) Ograniczenie emisji benzo- α -pirenu;
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 87 Mg/rok;
- 10) Ograniczenie emisji CO₂;
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 30 200 000 Mg/rok;

- 11) Ograniczenie emisji NOx;
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 39 500 Mg/rok;

3. Budżet

Budżet programu wynosi 103 mld zł:

- w formie bezzwrotnej (dotacje): 63,3 mld zł;
- w formie zwrotnej (pożyczki): 39,7 mld zł.

4. Okres wdrażania

Program realizowany będzie w latach 2018–2029, przy czym:

- 1) zobowiązania podejmowane będą do 31.12.2027r. (rozumiane jako podpisywanie umów o dofinansowanie).
- 2) środki wydatkowane będą do 30.09.2029 r.

5. Terminy i sposób składania wniosków

- 1) Nabór wniosków prowadzony jest w trybie ciągłym.
- 2) Wnioski są rozpatrywane przez właściwe terytorialnie, ze względu na usytuowanie budynku, wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (wfośigw) zgodnie z kolejnością wpływu wniosków.
- 3) Terminy, sposób składania wniosków i ich rozpatrywania są określone w regulaminie naboru lub ogłoszeniu o naborze, które jest zamieszczane na stronie internetowej www.nfosigw.gov.pl oraz stronie internetowej właściwego terytorialnie wfośigw.

6. Koszty kwalifikowane

6.1 Okres kwalifikowalności kosztów: od 01.01.2018 r. do 30.06.2029 r., przy czym:

- 1) **Rozpoczęcie przedsięwzięcia** rozumiane jest, jako poniesienie pierwszego kosztu kwalifikowanego wskazanego w pkt 6.6 (data wystawienia pierwszej faktury lub równoważnego dokumentu księgowego) i może nastąpić:
 - dla wniosków złożonych do 30.06.2019 r., nie wcześniej, niż 12 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie;
 - dla wniosków złożonych od 01.07.2019 r. od dnia złożenia wniosku z wyłączeniem dokumentacji projektowej, audytu energetycznego, oraz ekspertyzy ornitologicznej i chiropterologicznej, które mogą być wykonane wcześniej.
- 2) **Zakończenie przedsięwzięcia** (data wystawienia ostatniej faktury lub innego dokumentu potwierdzającego wykonanie prac) oznacza rzeczowe zakończenie wszystkich prac objętych umową o dofinansowanie, pozwalające na prawidłową eksploatację zamontowanych urządzeń oraz - jeśli dotyczy – gwarantujące dotrzymanie przez modernizowane przegrody zewnętrzne wymagań technicznych wskazanych w Programie. Poniesienie ostatniego kosztu nie może nastąpić później niż 30 miesięcy od daty złożenia wniosku. Przedsięwzięcie nie może zostać zakończone przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie. Data zakończenia przedsięwzięcia jest potwierdzana w ostatnim protokole odbioru robót wykonawcy lub w protokole końcowym w przypadku przeprowadzenia kontroli przez przedstawiciela wfośigw lub poprzez podmiot zewnętrzny.
- 3) **Okres realizacji** przedsięwzięcia wynosi do 30 miesięcy od daty złożenia wniosku o dofinansowanie, lecz nie później, niż do 30.06.2029 r.

6.2 **Minimalna wartość kosztów kwalifikowanych** w ramach jednego wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia wynosi 7 tys. zł.

6.3 **Maksymalna wartość kosztów kwalifikowanych:**

- 1) od których liczona jest wysokość dotacji wynosi 53 tys. zł na budynek jednorodzinny lub wydzielony w budynku jednorodzinny lokal mieszkalny (w rozumieniu ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali) z wyodrębnioną księgą wieczystą, jeśli w budynku mieszkalnym wydzielono nie więcej niż dwa lokale mieszkalne albo jeden lokal mieszkalny i lokal użytkowy o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku,
- 2) dla pożyczki ograniczona jest maksymalnymi kosztami jednostkowymi określonymi w punkcie 6.6,
- 3) ustalona jest dla danego budynku na cały okres trwania Programu.

6.4 Koszty poniesione na przedsięwzięcie w lokalu mieszkalnym, który został wyodrębniony po 01.01.2019 r. z istniejącego jednorodzinnego budynku mieszkalnego, są kwalifikowane w ramach limitu kosztów z pkt 6.3 przypadających na cały budynek.

6.5 **Limity jednostkowych kosztów kwalifikowanych** dla poszczególnych zakresów prac w ramach przedsięwzięcia są podane w pkt 6.6. Koszty ponad limitami stanowią koszt niekwalifikowany dla dotacji i pożyczki.

6.6 **Wykaz kosztów kwalifikowanych oraz ich limitów jednostkowych.**

1) Koszty kwalifikowane dokumentacji:

Lp.	Rodzaj dokumentów	Maksymalny jednostkowy koszt kwalifikowany na budynek jednorodzinny/wydzielony lokal mieszkalny w budynku jednorodzinny
1.	Wykonania audytu energetycznego budynku/ lokalu mieszkalnego wykonanego przed złożeniem wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia, pod warunkiem że zakres prac, wynikający z audytu, zostanie zrealizowany w ramach złożonego wniosku o dofinansowanie, nie później niż do zakończenia realizacji wnioskowanego przedsięwzięcia.	do 1000 zł
2.	Koszt wykonania branżowej dokumentacji projektowej (przebudowa dachu pod ocieplenie) pod warunkiem, że prace będące przedmiotem dokumentacji, zostaną zrealizowane w ramach złożonego wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia, nie później, niż do zakończenia realizacji wnioskowanego przedsięwzięcia.	do 1 000 zł
3.	Koszt wykonania branżowej dokumentacji projektowej (modernizacja instalacji wewnętrznej i wymiany źródła ciepła) pod warunkiem że prace będące przedmiotem dokumentacji, zostaną zrealizowane w ramach złożonego	do 1 000 zł

	wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia, nie później, niż do zakończenia realizacji wnioskowanego przedsięwzięcia.	
4.	Koszt wykonania ekspertyzy ornitologicznej i chiropterologicznej.	do 500 zł

2) Koszty kwalifikowane zakupu urządzeń, instalacji, materiałów oraz wykonania usługi demontażu i montażu:

Lp.	Urządzenia, instalacje, materiały budowlane, w tym usługa montażu i demontażu	Wymagania techniczne	Maksymalny jednostkowy koszt kwalifikowany na budynek jednorodzinny/ wydzielony lokal mieszkalny w budynku jednorodzinnym
1	węzeł cieplny z programatorem temperatury;	Wymagania techniczne zgodne z obowiązującym prawem	do 10 000 zł
2	pompa ciepła (powietrze/woda, powietrze/powietrze) z osprzętem;	Zakupione i montowane pompy ciepła muszą spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) NR 811/2013 z dnia 18 lutego 2013 r. oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego i uchylającym dyrektywę 2010/30/UE. Pompy ciepła muszą spełniać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń wymagania klasy efektywności energetycznej minimum A+.	do 30 000 zł
3	pompa ciepła (grunt/ woda, woda/woda) z osprzętem;	Zakupione i montowane pompy ciepła muszą spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) NR 811/2013 z dnia 18 lutego 2013 r. oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego i uchylającym dyrektywę 2010/30/UE. Pompy ciepła muszą spełniać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń wymagania klasy efektywności energetycznej minimum A+.	do 45 000 zł
4	kocioł gazowy kondensacyjny ze sterowaniem, armaturą zabezpieczającą i regulującą, układem doprowadzenia powietrza	Zakupione i montowane nowe kotły na paliwa gazowe muszą spełniać, w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń, wymagania klasy efektywności energetycznej minimum A, określone	do 15 000 zł

	i odprowadzenia spalin, zbiornikiem na gaz;	w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) NR 811/2013 z dnia 18 lutego 2013 r., oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego i uchylającym dyrektywę 2010/30/UE.	
5	kocioł olejowy kondensacyjny ze sterowaniem, armaturą zabezpieczającą i regulującą, układem doprowadzenia powietrza i odprowadzenia spalin, zbiornikiem na olej;	Zakupione i montowane nowe kotły na paliwa olejowe muszą spełniać, w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń, wymagania klasy efektywności energetycznej minimum A, określone w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) NR 811/2013 z dnia 18 lutego 2013 r., oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego i uchylającym dyrektywę 2010/30/UE.	do 15 000 zł
6	urządzenie grzewcze, materiały budowlane wchodzące w skład systemu ogrzewania elektrycznego;	Wymagania techniczne zgodne z obowiązującym prawem	do 10 000 zł
7	kocioł na paliwo stałe (węgiel gruby,średni,miąłowy) spełniający co najmniej wymagania określone w rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwa stałe (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015, s. 100) z armaturą zabezpieczającą i regulującą, układem doprowadzenia powietrza i odprowadzenia spalin;	<ul style="list-style-type: none"> - Zakupione i montowane w ramach Programu nowe kotły na paliwa stałe muszą spełniać co najmniej wymagania określone w rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwa stałe (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015, s. 100) - Dodatkowo źródła ciepła muszą spełniać wymogi aktów prawa miejscowego, o ile takie zostały ustanowione. 	do 10 000zł
8	kocioł na paliwo stałe (biomasa pochodzenia leśnego i rolniczego) spełniający co najmniej wymagania określone w rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwa stałe (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015, s. 100) z armaturą zabezpieczającą i regulującą, układem	<ul style="list-style-type: none"> - Zakupione i montowane w ramach Programu nowe kotły na paliwa stałe muszą spełniać co najmniej wymagania określone w rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwa stałe (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015, s. 100) - Dodatkowo źródła ciepła muszą spełniać wymogi aktów prawa miejscowego, o ile takie zostały ustanowione. 	do 20 000 zł

	doprowadzenia powietrza i odprowadzenia spalin;		
9	przyłącze i instalacja wewnętrzna gazowa w przypadku podłączenia nowego źródła ciepła	Wymagania techniczne zgodne z obowiązującym prawem	do 5 000 zł
10	przyłącze ciepłne w przypadku podłączenia nowego źródła ciepła	Wymagania techniczne zgodne z obowiązującym prawem	do 10 000 zł
11	przyłącze i instalacje wewnętrzne elektroenergetyczne w przypadku podłączenia nowego źródła ciepła,*	Wymagania techniczne zgodne z obowiązującym prawem	do 8 000 zł
12	materiały budowlane wchodzące w skład instalacji grzewczej	Wymagania techniczne zgodne z obowiązującym prawem	do 15 000 zł
13	materiały budowlane wchodzące w skład instalacji przygotowania ciepłej wody użytkowej	Wymagania techniczne zgodne z obowiązującym prawem	
14	materiały budowlane składające się na system wentylacji mechanicznej wraz z odzyskiem ciepła;	Układ wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej z odzyskiem ciepła musi spełniać wymagania zgodnie z normą PN-EN 308 „Wymienniki ciepła - Procedury badawcze wyznaczania wydajności urządzeń do odzyskiwania ciepła w układzie powietrze-powietrze i powietrze-gazy spalinowe”,	do 10 000 zł
15	kolektor słoneczny z osprzętem **	Kolektory słoneczne muszą posiadać: <ul style="list-style-type: none"> - certyfikat zgodności z normą PN-EN 12975-1 „Słoneczne systemy grzewcze i ich elementy – kolektory słoneczne – Część 1: Wymagania ogólne” wraz ze sprawozdaniem z badań kolektorów przeprowadzonym zgodnie z normą PN-EN 12975-2 „Słoneczne systemy grzewcze i ich elementy - kolektory słoneczne - Część 2: Metody badań” lub PN-EN ISO 9806 „Energia słoneczna - Słoneczne kolektory grzewcze - Metody badań” lub - europejski znak jakości „Solar Keymark”, nadane przez właściwą akredytowaną jednostkę certyfikującą. Data potwierdzenia zgodności z wymaganą normą lub nadania znaku nie może być wcześniejsza niż 5 lat licząc od daty złożenia wniosku o dofinansowanie. 	do 8 000 zł
16	ogniwo fotowoltaiczne z osprzętem**	Moduły fotowoltaiczne muszą posiadać jeden z certyfikatów zgodności: <ul style="list-style-type: none"> - z normą PN-EN 61215 „Moduły fotowoltaiczne (PV) z krzemu krystalicznego do zastosowań 	do 30 000 zł

		<p>naziemnych - Kwalifikacja konstrukcji i aprobaty typu” lub</p> <ul style="list-style-type: none"> - z normą PN-EN 61646 „Cienkowarstwowe naziemne moduły fotowoltaiczne (PV) - Kwalifikacja konstrukcji i zatwierdzenie typu”, - lub z normami równoważnymi, wydanymi przez właściwą akredytowaną jednostkę certyfikującą. Data potwierdzenia zgodności z wymaganą normą nie może być wcześniejsza niż 5 lat licząc od daty złożenia wniosku o dofinansowanie. - Certyfikat zgodności inwertera z normą PN-EN 50438 Wymagania dla instalacji mikrogeneracyjnych przeznaczonych do równoległego przyłączenia do publicznych sieci certyfikują oraz posiadać oznakowanie CE. <p>Koszt kwalifikowalny instalacji za 1 kWp wynosi maksymalnie 6000 zł.</p>	
--	--	--	--

* z wyłączeniem kosztów ponoszonych przez operatora sieci dystrybucyjnej dla mikroinstalacji fotowoltaicznej

** Koszty mikroinstalacji fotowoltaicznej i kolektorów słonecznych mogą zostać dofinansowane do 100% kosztów kwalifikowanych w formie pożyczki.

3) Koszty kwalifikowane zakupu materiałów budowlanych oraz wykonania usługi demontażu i montażu:

Lp.	Urządzenie, materiał budowlany, w tym usługa montażu demontażu	Maksymalny jednostkowy koszt kwalifikowany na budynek jednorodzinny/wydzielony lokal mieszkalny w budynku jednorodzinnym
1	materiały budowlane wykorzystywane do docieplenia przegród budowlanych, płyt balkonowych oraz fundamentów wchodzące w skład systemów dociepleń lub wykorzystywane do zabezpieczenia przed zawilgoceniem;	do 150 zł za m ²
2	materiały budowlane ocieplenia przegród wewnętrznych budynku oddzielających pomieszczenia ogrzewane od nieogrzewanych, w tym: ścian wewnętrznych, stropów pod nieogrzewanymi poddaszami, stropów nad pomieszczeniami nieogrzewanymi i zamkniętymi przestrzeniami podpodłogowymi;	do 150 zł za m ²
3	stolarka okienna w tym: okna/drzwi balkonowe, okna połaciowe, powierzchnie przezroczyste nieotwieralne wraz z systemami montażowymi	do 700 zł za m ²

4	drzwi zewnętrzne, drzwi/bramy w garażach ogrzewanych	do 2000 zł za m²
----------	--	------------------------------------

- 4) Wszystkie wyroby budowlane i urządzenia wymienione w ppkt 2) i 3) muszą być fabrycznie nowe, dopuszczone do obrotu handlowego oraz posiadać deklaracje zgodności urządzeń z przepisami z zakresu bezpieczeństwa produktu (oznaczenia „CE” lub „B”).

6.7 Inne uwarunkowania do kwalifikowania kosztów

- 1) W zakresie prac związanych z poprawą efektywności energetycznej kosztem kwalifikowanym jest zakres rzeczowy przedsięwzięcia, wynikający z audytu energetycznego lub z uproszczonej analizy energetycznej, wykonywanej przez Wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia, w oparciu o formuły tam umieszczone.
- 2) Warunkiem kwalifikowalności kosztów, wymienionych w pkt 6.6 dla budynków istniejących jest wymiana wszystkich źródeł ciepła na paliwo stałe, niespełniających wymagań określonych w załączniku do Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwa stałe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1690), na nowe źródło/źródła wymienione w pkt 6.6 ppkt 2) Tabela poz. od 1 do 8.
Wymogu nie stosuje się w przypadku:
 - gdy kocioł/kotły na paliwo stałe spełnia/ją co najmniej 5 klasę normy europejskiej EN 303-5:2012 lub nowszej.
 - kominków wykorzystywanych na cele rekreacyjne;
- 3) Jeżeli w istniejącym budynku nie następuje wymiana źródła ciepła, a wyposażony jest on w źródło ciepła typu: węzeł cieplny, pompa ciepła, kocioł gazowy, kocioł olejowy, urządzenie grzewcze elektryczne lub źródło ciepła na paliwo stałe, które spełnia co najmniej 5 klasę normy europejskiej EN 303-5:2012, do kosztów kwalifikowalnych zalicza się:
 - dla budynków, które uzyskały pozwolenie na budowę przed 15.12.2002r., zadania wymienione w pkt 6.6 ppkt 1), ppkt 2) Tabela poz. od 12 do 16 i ppkt 3).
 - dla budynków, które uzyskały pozwolenie na budowę po 15.12.2002 r., tylko zadania wymienione w pkt 6.6 ppkt 2) Tabela poz. od 14 do 16.
- 4) Warunkiem kwalifikowalności kosztów źródeł ciepła, wymienionych w pkt 6.6 ppkt 2) Tabela poz. od 1 do 8 jest zainstalowanie ich na potrzeby ogrzewania lub ogrzewania i ciepłej wody użytkowej. W Programie nie kwalifikuje się kosztów źródeł ciepła zainstalowanych wyłącznie do wytwarzania ciepłej wody użytkowej.
- 5) W budynkach nowo budowanych kosztami kwalifikowanymi są zakup i montaż nowego źródła ciepła, przyłącza cieplnego, gazowego lub elektroenergetycznego, wentylacji mechanicznej wraz z odzyskiem ciepła oraz instalacji odnawialnych źródeł energii (wymienione w pkt 6.6 ppkt 2) Tabela poz. od 1 do 11 oraz od 14 do 16). Są one kwalifikowane pod warunkiem, że w budynku są lub będą spełnione, najpóźniej do daty zakończenia realizacji przedsięwzięcia wymagania dla przegród określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 1422, z późn. zm.), obowiązujących od 31 grudnia 2020 roku.
- 6) W budynkach nowo budowanych koszty związane z zakupem i montażem nowego źródła ciepła, przyłącza cieplnego, gazowego lub elektroenergetycznego (wymienione w pkt 6.6 ppkt 2) Tabela poz. od 1 do 11) są kwalifikowane pod warunkiem ich poniesienia do 31 grudnia 2019 r., do momentu wejścia w życie przepisów określonych w środkach wykonawczych do Dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 (ekoprojektu). Oznacza to konieczność zakupu i montażu źródła ciepła w terminie nieprzekraczającym wyżej wymienionej daty.
- 7) W budynkach nowo budowanych w kosztach kwalifikowanych dotyczących zakupu i montażu źródeł ciepła nie mogą być uwzględnione elementy instalacji ciepłej wody użytkowej, w tym zasobnik.

- 8) W budynkach istniejących koszt modernizacji przegród uznaje się za kwalifikowany, jeżeli po termomodernizacji spełnią wymagania izolacyjności cieplnej określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 1422, z późn. zm.), obowiązujące od 31 grudnia 2020 roku.
- 9) W przypadku instalacji indywidualnego źródła ciepła realizacja inwestycji może być dofinansowana jedynie w sytuacji, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest możliwe lub nie jest uzasadnione ekonomicznie.
- 10) Warunkiem montażu kotła na węgiel, jest brak możliwości podłączenia lub brak uzasadnienia ekonomicznego podłączenia do sieci dystrybucji gazu.
- 11) Koszty przedsięwzięcia, realizowane w budynkach wykorzystywanych sezonowo (np. domki letniskowe) lub w budynkach gospodarczych (nie dotyczy źródeł ciepła zamontowanych tylko do celów ogrzewania budynków mieszkalnych jednorodzinnych/ wydzielonych lokali mieszkalnych) nie są kwalifikowane.
- 12) W przypadku, gdy w jednorodziennym budynku mieszkalnym lub w lokalu mieszkalnym, w którym realizowane jest przedsięwzięcie, prowadzona jest działalność gospodarcza rozumiana zgodnie z unijnym prawem konkurencji, wysokość kosztów kwalifikowanych jest pomniejszana proporcjonalnie do powierzchni zajmowanej na prowadzenie działalności gospodarczej. Na użytek niniejszego programu przyjmuje się, że powierzchnia, na której prowadzona jest ta działalność stanowi powierzchnię lokalu użytkowego.
- 13) W przypadku wymiany indywidualnego źródła ciepła na paliwa stałe realizacja inwestycji może być dofinansowana jedynie w sytuacji, gdy wymieniane źródło ciepła jest trwale wyłączone z użytku. Potwierdzeniem trwałego wyłączenia z użytku ww. źródła ciepła jest imienny dokument zełomowania/karta przekazania odpadu.
- 14) Podatek od towarów i usług (VAT) jest kosztem kwalifikowanym tylko wówczas, gdy jest on faktycznie i ostatecznie ponoszony przez beneficjenta, a beneficjent nie ma prawnej możliwości odliczenia podatku naliczonego od podatku należnego w jakiegokolwiek części, zgodnie z przepisami ustawy o podatku od towarów i usług.

7. Formy i warunki udzielania dofinansowania

7.1 Formy dofinansowania

Dotacja i/lub pożyczka udzielana przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

7.2 Intensywność dofinansowania

Tabela nr 1

Grupa	Kwota średniego miesięcznego dochodu / osoba [zł]	Dotacja (procent kosztów kwalifikowanych przewidzianych do wsparcia dotacyjnego)	Pożyczka	
			uzupełnienie do wartości dotacji	pozostałe koszty kwalifikowane (uzupełnienie do wysokości maksymalnych jednostkowych kosztów kwalifikowanych)
1	2	3	4	5
I	do 600	do 90%	do 10%	do 100%
II	601 – 800	do 80%	do 20%	do 100%
III	801 – 1000	do 70%	do 30%	do 100%
IV	1001 – 1200	do 60%	do 40%	do 100%
V	1201 – 1400	do 50%	do 50%	do 100%
VI	1401 – 1600	do 40%	do 60%	do 100%
VII	powyżej 1600	do 30%	do 70%	do 100%

Tabela nr 2

Grupa	Kwota średniego miesięcznego dochodu / osoba [zł]	Dotacja (procent kosztów kwalifikowanych przewidzianych do wsparcia dotacyjnego)	Pożyczka		Kwota rocznego dochodu wnioskodawcy [zł]
			uzupełnienie do wartości dotacji	pozostałe koszty kwalifikowane (uzupełnienie do wysokości maksymalnych jednostkowych kosztów kwalifikowanych)	
1	2	3	4	5	6
I	do 600	do 90%	do 10%	do 100%	<i>Nie dotyczy</i>
II	601 – 800	do 80%	do 20%	do 100%	
III	801 – 1000	do 67%	do 33%	do 100%	
IV	1001 – 1200	do 55%	do 45%	do 100%	
V	1201 – 1400	do 43%	do 57%	do 100%	
VI	1401 – 1600	do 30%	do 70%	do 100%	
VII	powyżej 1600	do 18%	do 82%	do 100%	do 85 528
		do 15%	do 85%	do 100%	od 85 529 do 125 528
		0%	do 100%	do 100%	powyżej 125 528

1) Program i ulga termomodernizacyjna wprowadzona Ustawą z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku

dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2018 r. poz. 2246) są dwoma instrumentami wsparcia finansowego, mającymi na celu poprawę efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery.

2) W tabelach nr 1 i nr 2 wskazano intensywność dofinansowania z uwzględnieniem możliwości skorzystania przez Wnioskodawców z ulgi termomodernizacyjnej.

- **Tabela nr 1** dotyczy Wnioskodawców, którzy nie mają prawnej możliwości skorzystania z ulgi termomodernizacyjnej na zasadach określonych w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2018 r. poz. 2246).

Intensywność dofinansowania jest określona na podstawie średniego miesięcznego dochodu na osobę w gospodarstwie domowym Wnioskodawcy, za wskazany rok poprzedzający datę złożenia wniosku.

Zmiana kwoty miesięcznego dochodu w trakcie oceny wniosku lub w trakcie realizacji przedsięwzięcia, nie wpływa na zmianę intensywności dofinansowania.

- **Tabela nr 2** dotyczy Wnioskodawców, którzy rozliczając się indywidualnie lub wspólnie z małżonkiem, będą mogli skorzystać z ulgi termomodernizacyjnej na zasadach określonych w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2018 r. poz. 2246).

Intensywność dofinansowania jest określona na podstawie średniego miesięcznego dochodu na osobę w gospodarstwie domowym Wnioskodawcy, za wskazany rok podatkowy poprzedzający datę złożenia wniosku.

Dla Wnioskodawców, których średni miesięczny dochód na osobę w gospodarstwie domowym kwalifikuje do Grupy VII, intensywność dofinansowania jest uzależniona dodatkowo od osiągniętego przez Wnioskodawcę lub Wnioskodawcę i małżonka (w przypadku wspólnego rozliczenia) rocznego dochodu stanowiącego podstawę do opodatkowania za wskazany rok poprzedzający datę złożenia wniosku.

Zmiana kwoty miesięcznego lub rocznego dochodu w trakcie oceny wniosku albo w trakcie realizacji przedsięwzięcia, nie wpływa na zmianę intensywności dofinansowania.

Dotacja w Programie stanowi uzupełnienie korzyści wynikających z ulgi termomodernizacyjnej.

7.3 Warunki dofinansowania

1) Warunki udzielania dofinansowania w formie pożyczki:

- okres finansowania: pożyczka może być udzielona na okres nie dłuższy niż 180 miesięcy; okres finansowania jest liczony od daty pierwszej planowanej wypłaty transzy pożyczki, do daty planowanej spłaty ostatniej raty kapitałowej;
- oprocentowanie zmienne pożyczki wynosi WIBOR 12M + 70 pkt bazowych i nie mniej niż 2% rocznie, przy czym ustalenie wysokości oprocentowania następuje w cyklu rocznym;
- okres karencji: przy udzielaniu pożyczki może być stosowana karencja w spłacie rat kapitałowych liczona od daty wypłaty ostatniej transzy pożyczki do daty spłaty pierwszej raty kapitałowej, lecz nie

dłuższa niż do 12 miesięcy po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia. Karencja w spłacie pożyczki wlicza się w okres spłaty pożyczki.

- 2) Dotacja i pożyczka mogą być wypłacane po zrealizowaniu części lub całości przedsięwzięcia. Środki będą przekazane po zakupie, dostawie i montażu urządzeń, instalacji oraz wyrobów budowlanych na rachunek bankowy wykonawcy, a jeżeli dowody księgowe zostały przez Beneficjenta opłacone – na jego rachunek bankowy.
- 3) Wnioskowanie o udzielenie dofinansowania w formie dotacji nie wymaga równoczesnego wnioskowania o udzielenie dofinansowania w formie pożyczki. Beneficjent może ubiegać się wyłącznie o dofinansowanie w formie dotacji, wyłącznie o dofinansowanie w formie pożyczki lub dofinansowanie w formie dotacji i pożyczki.

7.4 Beneficjenci

Beneficjentami są osoby fizyczne:

- 1) będące właścicielami/ współwłaścicielami jednorodzinny budynku mieszkalnego, lub wydzielonego w budynku jednorodzinnym lokalu mieszkalnego z wyodrębnioną księgą wieczystą. W przypadku, gdy jednorodzinny budynek mieszkalny/wydzielony w budynku jednorodzinnym lokal mieszkalny jest we współwłasności kilku osób, dofinansowanie przysługuje współwłaścicielowi, pod warunkiem wyrażenia zgody przez pozostałych współwłaścicieli tego budynku/ lokalu.
- 2) będące właścicielami/ współwłaścicielami nieruchomości, które uzyskały zgodę na rozpoczęcie budowy jednorodzinny budynku mieszkalnego zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2018 r. poz. 1202, z późn. zm.) i budynek nie został jeszcze przekazany lub zgłoszony do użytkowania. W przypadku, gdy nieruchomość jest we współwłasności kilku osób, dofinansowanie przysługuje współwłaścicielowi, pod warunkiem wyrażenia zgody przez pozostałych współwłaścicieli tej nieruchomości.

7.5 Rodzaje przedsięwzięć

Przedsięwzięcia polegające na:

- 1) zakupie i montażu urządzeń i instalacji spełniających wymagania techniczne do Programu: kotłów na paliwa stałe, węzłów cieplnych, systemów ogrzewania elektrycznego, kotłów olejowych, kotłów gazowych kondensacyjnych, pomp ciepła powietrznych, pomp ciepła odbierających ciepło z gruntu lub wody, wraz z przyłączami, instalacją centralnego ogrzewania i instalacją ciepłej wody użytkowej, (jeśli dotyczą);
- 2) zastosowaniu odnawialnych źródeł energii (kolektory słoneczne, mikroinstalacje fotowoltaiczne);
- 3) wykonaniu termomodernizacji budynków jednorodzinnych/wydzielonych lokali mieszkalnych w zakresie pozostałym niż określone w pkt 1) i 2).

8 Szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięć

8.1 Kryteria dostępu.

KRYTERIA DOSTĘPU			
Lp.	Nazwa kryterium	TAK	NIE
1.	Wniosek jest złożony w terminie określonym w regulaminie naboru		
2.	Wniosek jest złożony na obowiązującym formularzu i w wymaganej formie		
3.	Wniosek jest kompletny i prawidłowo podpisany, wypełniono wszystkie wymagane pola formularza wniosku oraz dołączono wszystkie wymagane załączniki		
4.	Wnioskodawca mieści się w katalogu Beneficjentów, określonym w Programie		
5.	Cel i rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z Programem		
6.	Realizacja przedsięwzięcia nie została zakończona przed dniem złożenia wniosku		
7.	Okres realizacji przedsięwzięcia jest zgodny z Programem		
8.	Forma i intensywność wnioskowanego dofinansowania jest zgodna z Programem		

Niespełnienie któregokolwiek z kryteriów dostępu powoduje odrzucenie wniosku.

8.2 Kryteria jakościowe dopuszczające.

KRYTERIA Jakościowe dopuszczające			
Lp.	Nazwa kryterium	TAK/ NIE DOTYCZY	NIE
1.	Wnioskowany zakres rzeczowy przedsięwzięcia wynika z audytu energetycznego budynku lub uproszczonej analizy energetycznej zawartej we wniosku o dofinansowanie część B 2.		
2.	Wnioskowany zakres rzeczowy jest zgodny z rodzajami przedsięwzięć wymienionych w pkt 7.5.		
3.	Koszty kwalifikowane są zgodne z pkt. 6.6 – Wykaz kosztów kwalifikowanych oraz ich limitów jednostkowych.		
4.	Koszty kwalifikowane dla poszczególnych elementów przedsięwzięcia są nie wyższe, niż określone w pkt 6.6 – Wykaz kosztów kwalifikowanych oraz ich limitów jednostkowych.		
5.	Wymieniane/zainstalowane źródła ciepła spełnią wymagania określone w pkt 6.6 – Wykaz kosztów kwalifikowanych oraz ich limitów jednostkowych.		

6.	Wnioskodawca przeprowadził analizę możliwości przyłączenia do sieci ciepłowniczej budynku/lokalu objętego projektem, z której wynika, że podłączenie budynku/lokalu do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest możliwe lub nie jest uzasadnione ekonomicznie		
7.	W przypadku montażu kotła na węgiel, Wnioskodawca przeprowadził analizę możliwości przyłączenia budynku/lokalu objętych projektem do sieci dystrybucji gazu, z której wynika, że podłączenie budynku/lokalu do sieci dystrybucji gazu nie jest możliwe lub nie jest uzasadnione ekonomicznie		
8.	Dla istniejącego budynku/lokalu mieszkalnego przegrody poddane termomodernizacji będą spełniać wymagania izolacyjności cieplnej, określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422, z późn. zm.), obowiązujące od 31.12.2020 r.		
9.	Dla budynku nowo budowanego przegrody spełniają lub będą spełniać wymagania izolacyjności cieplnej, określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422, z późn. zm.), obowiązujące od 31.12.2020 r.		

Niespełnienie któregokolwiek z kryteriów jakościowych dopuszczających powoduje odrzucenie wniosku.

9 Postanowienia dodatkowe

- 1) NFOŚiGW/wfośiGW może dokonać kontroli przedsięwzięć samodzielnie lub poprzez podmioty zewnętrzne w okresie od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie, w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości.
- 2) Okres trwałości wynosi 3 lata od zakończenia przedsięwzięcia. W okresie trwałości beneficjent nie może zmienić przeznaczenia budynku/lokalu z mieszkalnego na inny, nie może zdemontować urządzeń, instalacji oraz wyrobów budowlanych zakupionych i zainstalowanych w trakcie realizacji przedsięwzięcia, a także nie może zainstalować dodatkowych źródeł ciepła niespełniających warunków technicznych Programu, nie dotyczy kominków wykorzystywanych na cele rekreacyjne.
- 3) Co najmniej raz do roku dokonywany będzie przegląd programu w celu zweryfikowania efektywności uzyskiwanych rezultatów i efektów oraz dostosowania do nowych wymagań co do jakości montowanych urządzeń. Następstwem przeglądu może być zmiana zapisów Programu i dokumentów towarzyszących przy zachowaniu okresu przejściowego.
- 4) W ramach Programu nie udziela się pomocy publicznej.